

Wimpel og Flag, viser det sig meget hyppigt, at der er Misvirkning paa Retfærdighedens Kompas. Jeg antager i ethvert Tilfælde, at ikke alene disse Bestemmelser med Hensyn til det kaldrengiske Gods, men at hele dette Udcast i høieste Grad er kommet ubetimeligt, fordi der foreligger og maasse med det Første vil blive behandlet en almindelig Lov, hvorved Fæstegodsset i hele Danmark skal overgaae til Selveiendom. Hvis jeg ikke tager feil, var det den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (Rosenørn), der forrige Gang yttrede, at man ikke saaledes skulde skyde denne Sag ud i en fjern og uvis Fremtid, men dette passer ingenlunde her; thi, havde der kun løst været Tale eller aldeles ingen Tale om en almindelig Lovgivning i denne Retning, var det en anden Sag; men et nyt Udcast til en almindelig Lov blev forelagt i Thinget, saa at jeg synes, at den ærede Rigsdagsmand, som har yttret saa megen Lyft til, at Fæstet skulde gaae over til Selveiendom, derved har vrist en stor Misbillid til den nye almindelige Lov, som vi vente at skulle fremkomme, og han har derved i Forveien vibragt den enkelte smaa svækkende, Dolkestik. Jeg kender den ikke, jeg troer, at jeg vil stemme imod den, dersom den indeholder en Tvangsforanstaltning, men jeg ønsker, at jeg maa kunne stemme for den, og derfor troer jeg, at det ikke er godt, at denne specielle Lov var kastet ligesom paatvers ind for den almindelige Lov. Er det Tilfældet, at der er saa ringe Sammenhold mellem de forskjellige Landsdele, f. Ex. at Lolliken og Falstringen troer ligesom at komme til, et fremmed Land, naar han kommer til Jylland eller Fyen, skulde vi da gjøre Noget til, at dette ringe Sammenhold blev endnn ringere? I det Dieblif, vi, som i Middelalderens Tid, give forskjellige Lands, Stads og Byretter, vil Følgen deraf blive, at Enhver vil synes, at den Lovgivning, der gjælder for ham, ikke er saa god som den, der gjælder for Andre af hans Lige, og Fæstere bliver altsaa langt mindre tilbøielig til at gaae ind paa at faae sit Fæste afløst. Jeg kan ikke sige, at jeg nærer noget synderligt Haab om, at denne Lov her ikke skulde gaae igjennem, og hvad der kan seec paa et andet Sted,

kan jeg naturligtvis ikke have nogen Mening om. Jeg maa derfor nois med at protestere med al den Vagt, som min ringe Stemme kan have, paa de kaldrengiske Bønders Begne, mod Vedtagelsen af denne Lov, thi vel er det ikke Eiendom, som de have, men de dem tilhørende Rettigheder kunne dog, efter Analogien af Grundloven, ikke fratages dem uden Erstatning, og kun naar Almeenvellet kræver det. Jeg protesterer tillige mod Loven, fordi der ikke er givet disse Bønder fuldkommen Erstatning; man har behandlet dem som almindelige Fæstere, men for den jus quæsitum, at Sonnen kunde faae Gaarden i Fæste efter Faderen, har man Intet givet dem.

Ordføreren: Jeg skal ikke opholde Thinget længe, og det saameget mindre som der, i den ærede sidste Tale's Foredrag er Meget, som jeg ikke ganske forstod. (Latter). Noget var der imidlertid som jeg forstod, og det er, at den ærede Rigsdagsmand overhovedet ikke ønsker, at Godsforholdet skal hæves, men at det skal vedblive (Raben: Nei!), og derfor er den ærede Rigsdagsmand mod denne Lov; men de, der have en modsat Mening, de, der ønske, at Selveiendom skal udbredes, ville, haaber jeg, stemme for Loven. Der vil idetmindste ved Loven være gjort et Skridt til, at Noget af den Ulighed, som nu finder Sted mellem de forskjellige Provindser, kan udslættes; thi Marsagen til, at Selveiendom er langt mere udbredt i Jylland end i Sjælland, og at man holder Selveiendom tilbage i Sjælland, er netop de mange bundne Godsforhold, der ere bundne ved testamentariske Bestemmelser, som nu ved denne Lov i et ikke ringe Omfang ville blive løste. Naar vi i de senere Aar have seet, at der paa Sjælland kun er blevet afhændet 2 pCt. af Fæstegodsset, medens der er afhændet 10 pCt. i Jylland, vil der af den Omstændighed, at der ved denne Lov gaaer en betydelig Mængde Fæstegods over til Selveiendom, indirecte følge, at meget andet vil blive draget den samme Vej efter den almindelige Regel, som altid gjør sig gjældende under saadanne Forhold. Denne Lov vil saaledes virke betydeligt til at formindste den Ulighed, der finder Sted imellem Jylland og Derne, saa at den ærede Rigs-